

EDUSKUNNAN VASTAUS 85/2010 vp

Hallituksen esitys Eurojustin vahvistamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä Eurojustin vahvistamista koskevan päätöksen täytäntöönpanoa koskevaksi lainsäädännöksi (HE 18/2010 vp).

Valiokuntakäsittely

Lakivaliokunta on antanut asiasta mietinnön (LaVM 10/2010 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavat lait:

Laki

Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain tarkoitus

Tässä laissa säädetään Eurojust-yksikön perustamisesta vakavan rikollisuuden torjunnan tehostamiseksi tehdyn Euroopan unionin neuvoston päätöksen (2002/187/YOS), jäljempänä *Eurojust-päätös*, eräiden määräysten täytäntöönpanosta.

2 §

Kansallinen jäsen

Suomea Eurojustissa edustaa kansallinen jäsen, jonka toimikausi on neljä vuotta, ja se voidaan uudistaa kerran. Jäsenen toimikautta voidaan jatkaa, jos hän toimii Eurojustin puheenjohtajana tai varapuheenjohtajana. Täl-

löin toimikausi kestää puheenjohtajuuden tai varapuheenjohtajuuden loppuun.

Kansallinen jäsen nimitetään määräaikaiseen virkasuhteeseen valtionsyyttäjäksi Valtakunnansyyttäjänvirastoon. Jäsenen nimittämiseen ja kelpoisuusvaatimuksiin sovelletaan, mitä valtionsyyttäjän nimittämisestä ja kelpoisuusvaatimuksista säädetään.

3 §

Kansallisen jäsenen toimivalta ja tehtävät

Kansallisella jäsenellä on yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 7 §:ssä tarkoitettu toimivalta Eurojustin toimivaltaan kuuluvissa asioissa. Jäsen on toimivaltainen vaihtamaan tietoja Euroopan petostentorjuntaviraston kanssa Eurojust-päätöksen 26 artiklan 5 kohdassa mainitussa tarkoituksessa.

Kansallisen jäsenen on viipymättä ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle tietoonsa tulleista seikoista, jotka liittyvät tai voivat liittyä Suomessa käsiteltävänä olevaan rikosasiaan. Hänen on myös viipymättä toimitettava vieraasta valtiosta saamansa rikosoikeudellista yhteistyötä koskeva pyyntö toimivaltaisen viranomaisen käsiteltäväksi.

Kansallinen jäsen voi toimivaltaisen viranomaisen pyynnöstä tai suostumuksella:

1) saattaa rikosasian Eurojustin käsiteltäväksi;

2) tehdä vieraalle valtiolle rikosoikeudellista yhteistyötä koskevan pyynnön;

3) päättää esitutkintaviranomaisen tai syyttäjän toimivaltaan kuuluvan rikosoikeudellista yhteistyötä koskevan pyynnön täytäntöönpanosta Suomessa;

4) päättää Eurojustin järjestämässä koordinoitukokouksessa tarpeelliseksi katsotun esitutkintatoimenpiteen suorittamisesta Suomessa; sekä

5) päättää luvan myöntämisestä valvottuun läpilaskuun tai sen koordinoimisesta Suomessa.

Kansallinen jäsen voi päättää 3 momentin 3—5 kohdassa tarkoitettua toimenpiteestä kiireellisessä tilanteessa, jos hän ei saa yhteyttä viranomaiseen, jolla on toimivalta päättää toimenpiteestä. Ennen päätöksen tekemistä kansallisen jäsenen on oltava yhteydessä toimenpiteen täytäntöönpanosta vastaavaan viranomaiseen. Toimenpiteestä on viipymättä ilmoitettava viranomaiselle, jolla on toimivalta päättää toimenpiteestä, minkä jälkeen toimivalta päättää toimenpiteen jatkamisesta tai sen keskeyttämisestä on mainitulla viranomaisella.

Kansallinen jäsen voi käyttää asian käsittelyssä Eurojustissa toimivaltansa nojalla saamiaan henkilötietoja salassapitosäännösten estämättä. Jäsenellä on salassapitovelvollisuus Eurojustista saamistaan tiedoista Eurojust-päätöksen 25 artiklan mukaisesti.

Kansallisen jäsenen osallistumisesta yhteiseen tutkintaryhmään säädetään yhteisistä tutkintaryhmistä annetussa laissa (1313/2002). Menettelystä kansallisen jäsenen toimivaltaan

kuuluvissa asioissa on muutoin voimassa, mitä siitä on erikseen sovittu tai säädetty.

4 §

Varajäsen

Kansallisella jäsenellä on vähintään yksi varajäsen. Varajäsenen on täytettävä kansallisen jäsenen kelpoisuusvaatimukset. Varajäsen toimii tarvittaessa jäsenen sijaisena. Varajäsenen toimikausi on neljä vuotta, ja se voidaan uudistaa. Valtakunnansyyttäjänvirasto määrää varajäsenen.

Varajäsenellä on 3 §:ssä säädetty toimivalta, kun hän toimii kansallisen jäsenen sijaisena.

5 §

Kansallisen jäsenen avustaja

Kansallisella jäsenellä on vähintään yksi avustaja. Kansallisen jäsenen kelpoisuusvaatimukset täyttävä avustaja toimii tarvittaessa kansallisen jäsenen sijaisena. Avustajan toimikausi on neljä vuotta, ja se voidaan uudistaa. Valtakunnansyyttäjänvirasto määrää avustajan.

Avustajalla on 3 §:ssä säädetty toimivalta, kun hän toimii kansallisen jäsenen sijaisena.

6 §

Suomen edustaja Eurojustin yhteisessä valvontaelimessä

Oikeusministeriö nimeää Suomen edustajan Eurojust-päätöksen 23 artiklan nojalla perustettuun yhteiseen valvontaelimeen.

7 §

Kansalliset yhteyshenkilöt

Valtakunnansyyttäjänvirasto nimeää yhden tai useamman Eurojust-päätöksen 12 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua kansallisen yhteyshenkilön.

8 §

Kansallisten yhteyshenkilöiden pääsy Eurojustin asianhallintajärjestelmään

Eurojust-päätöksen 12 artiklan 2 kohdan a—d alakohdassa tarkoitetut kansalliset yhteyshenkilöt voivat käyttää Eurojustin asianhallintajärjestelmän rekisteriä, jos se on tarpeen heidän tehtäviensä hoitamiseksi.

Kansallinen jäsen päättää Eurojust-päätöksen 16 b artiklan 2 kohdan mukaisesti 1 momentissa tarkoitettujen yhteyshenkilöiden pääsystä Eurojustin asianhallintajärjestelmän tilapäisiin tietokantoihin. Pääsyn edellytyksenä on, että se on tarpeen yhteyshenkilön tehtävien hoitamiseksi.

9 §

Tietojen toimittaminen kansalliselle jäsenelle

Rikosasian käsittelystä vastaavan viranomaisen on toimitettava kansalliselle jäsenelle Eurojust-päätöksen 13 artiklan 5—7 ja 10 kohdassa tarkoitettujen sekä terrorismirikoksia koskevista tiedonvaihdoista ja yhteistyöstä tehdyn neuvoston päätöksen 2005/671/YOS 2 artiklassa tarkoitettujen tietojen lisäksi muut tiedot, jotka ovat tarpeen Eurojustin tehtävien hoitamiseksi.

10 §

Henkilötietojen luovuttaminen Eurojustille

Eurojustille voidaan sen pyynnöstä luovuttaa sen toimivaltaan kuuluvien tehtävien suorittamista varten tarpeelliset tiedot rikosrekistereistä ja muista oikeushallinnon henkilörekistereistä samoin edellytyksin kuin syyttäjälle.

Tietojen luovuttamiseen Eurojustille poliisin, rajavartiolaitoksen ja tullin henkilörekistereistä sovelletaan henkilötietojen käsittelystä poliisitoimessa annetun lain (761/2003) 37 §:ää, henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain (579/2005) 38 §:ää, tullilain (1466/1994) 27 §:ää sekä viranomaisten toimin-

nan julkisuudesta annetun lain (621/1999) 30 §:ää.

Rekisterinpitäjä päättää 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen tietojen luovuttamisesta. Tiedot luovutetaan Eurojustille kansallisen jäsenen välityksellä.

11 §

Henkilötietojen luovuttaminen Eurojustilta Euroopan unionin ulkopuoliselle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle

Kansallinen jäsen voi antaa suostumuksensa 9 §:n nojalla Eurojustille luovutetun henkilötiedon luovuttamiseen Eurojustilta Eurojust-päätöksen 26 a artiklassa tarkoitetulle kolmannelle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle edellyttäen, että tieto saadaan Suomen lain mukaan luovuttaa asianomaiselle vieraalle valtiolle tai kansainväliselle järjestölle. Ennen suostumuksen antamista jäsenen on tarvittaessa neuvoteltava luovuttamisesta tiedot luovutaneen viranomaisen kanssa.

12 §

Henkilötietojen tarkastaminen

Eurojustin käsittelemien henkilötietojen tarkastamista koskeva pyyntö on esitettävä Valtakunnansyyttäjänvirastolle. Valtakunnansyyttäjänviraston on viipymättä toimitettava pyyntö Eurojustin käsiteltäväksi.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Tällä lailla kumotaan Eurojustia koskevan päätöksen eräiden määräysten täytäntöönpanosta annettu laki (1012/2008).

Laki

yhteisistä tutkintaryhmistä annetun lain 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan yhteisistä tutkintaryhmistä annetun lain (1313/2002) 2 § seuraavasti:

2 §

Tutkintaryhmän kokoonpano

Tutkintaryhmä koostuu sen perustaneiden valtioiden toimivaltaisista viranomaisista. Sen mukaan kuin sopimuksessa erikseen määrätään, tutkintaryhmään voi kuulua myös muita henkilöitä. Tutkintaryhmän kokoonpanosta on määrättävä tutkintaryhmän perustamista koskevassa sopimuksessa. Jos tutkintaryhmä koskee

Suomea ja tutkintaryhmää varten myönnetään Euroopan unionin rahoitusta, tutkintaryhmään on kutsuttava Eurojustin Suomen kansallinen jäsen. Kansallinen jäsen toimii tutkintaryhmässä Suomen kansallisena syyttäviviranomaisena ja hänellä on yleisistä syyttäjistä annetun lain (199/1997) 7 §:ssä tarkoitettu toimivalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 1 päivänä kesäkuuta 2010